

वामदेवो गौतमः। अग्निः। गायत्री

अग्ने मृळ महाँ असि य ईमा देवयुं जनम्। इयेथ बर्हिरासदम्॥ ४.००९.०१

अग्ने- पावक सर्वभूतहितक्रतो। मृळ- आनन्दय। यः। ईम्- एतम्। देवयुम्- देवकामम्। जनम्। बर्हिरासदम्- दर्भासन उपवेष्टुम्। दृढभूमिकं कर्तुम्। इयेथ- आगच्छसि। महान्- स महात्मा। असि- भवसि ॥१॥

स मानुषीषु दूळभौ विश्व प्रावीरमर्त्यः। दूतो विश्वेषां भुवत्॥ ४.००९.०२

सः- असौ। मानुषीषु विश्व- मनुष्यप्रजासु। दूळभः- दुर्दभोहिंस्यः। प्रावीः- प्रकर्षेण गन्ता। अमर्त्यः- देवः। विश्वेषाम्- सर्वेषाम्। दूतः। भुवत्- भवतु ॥२॥

स सद्म परि नीयते होता मन्द्रो दिविष्टिषु। उत पोता नि षीदति॥ ४.००९.०३

सः- असावग्निः। सद्म- यज्ञसदनं प्रति। परि- परितः। नीयते- प्राप्यते। दिविष्टिषु- दिव्यभावनाकामनासु। होता- देवाह्वाता। मन्द्रः- आनन्दकरः। उत- अपि च। पोता- शोधकः। नि षीदति- उपविशति ॥३॥

उत ग्रा अग्निरध्वर उतो गृहपतिर्दमे। उत ब्रह्मा नि षीदति॥ ४.००९.०४

उत- अपि च। अग्निः। ग्राः- देवीः। अध्वरे- ध्वररहितकर्मणि आवहति। उत- अपि च। दमे- गृहे। गृहपतिः- कुटुम्बपालको भवति। उत- अपि च। ब्रह्मा- मेधावान्। नि षीदति- उपविशति ॥४॥

वेषि ह्यध्वरीयतामुपवक्ता जनानाम्। हव्या च मानुषाणाम्॥ ४.००९.०५

अध्वरीयताम्- यज्ञमिच्छताम्। जनानाम्। उपवक्ता- उपदेष्टा। मानुषाणाम्- मनुष्यानाम्। हव्या- हव्यानि। च। वेषि- कामयसे ॥५॥

वेषीद्वस्य दूत्यं१ यस्य जुजोषो अध्वरम्। हव्यं मर्तस्य वोळ्हवे ॥ ४.००९.०६

यस्य । अध्वरम्- यज्ञम् । जुजोषः- सेवेथाः । अस्य । दूत्यम्- दौत्यम् । मर्तस्य- मर्त्यस्य ।
हव्यम् । वोळ्हवे- वोढुम् । वेषि- कामयसे ॥६॥

अस्माकं जोष्यध्वरमस्माकं यज्ञमङ्गिरः। अस्माकं शृणुधी हवम् ॥ ४.००९.०७

अस्माकम्- नः । अध्वरम्- ध्वररहितं कर्म । जोषि- सेवस्व । अस्माकम्- नः । यज्ञम्- देवपूजां
दानं सङ्गतिकरणम् । अङ्गिरः- अङ्गनशील स्वीकुरु । अस्माकम्- नः । हवम्- आह्वानम् । शृणुधि-
शृणु ॥७॥

परि ते दूळभो रथोऽस्माँ अश्नोतु विश्वतः। येन रक्षसि दाशुषः ॥ ४.००९.०८

येन । दाशुषः- दायकान् । रक्षसि- पालयसि । ते- तव । दूळभः- दुर्दभः । स रथः । अस्मान्- नः ।
विश्वतः- सर्वतः । अश्नोतु- व्याप्नोतु ॥८॥